

COD DE ETICĂ

Societatea Română de Informatică Medicală

Întocmit	Călin Muntean, vicepreședinte SRIM
Validat de membrii Comisiei de Etică	Sorana D. Bolboacă, Ph.D., M.D. președinte SRIM Sebastian-Aurelian Ștefăniță, Ph.D. vicepreședinte SRIM Luminița Iliuță, Ph.D., M.D. Maria Aluș, Ph.D. Arriel Benis, Ph.D.
Versiunea	v1 ©2024 (12 Mai 2024)

Notă! Codul de etică al Societății Române de Informatică Medicală se revizuieste și actualizează periodic pentru a reflecta schimbările din domeniul informaticii medicale și a digitalizării în domeniul sănătății astfel încât să fie un document de referință eficient în promovarea unui comportament etic a membrilor societății.

Preambul

Societatea Română de Informatică Medicală (SRIM) recunoaște responsabilitatea pe care o poartă în promovarea și dezvoltarea informaticii medicale și a digitalizării în sănătate, o disciplină la intersecția dintre medicină, informatică, inginerie, tehnologia informației etc. Într-o eră în care tehnologia informației modelează și își pune amprenta asupra sănătății și a stării de bine a pacienților, SRIM aderă la respectarea principiilor etice între membrii SRIM și între aceștia și alte persoane fizice sau juridice cu care interacționează, în dezvoltarea și validarea soluțiilor tehnice pentru sănătate precum și în toate situațiile care implică interacțiunea om-om, om-calculator/tehnologie și nu numai.

Prezentul cod de etică are la bază dorința de a proteja și de a respecta integritatea, confidențialitatea, viața privată și autonomia indivizilor, promovând în același timp excelența științifică și colaborarea regională, națională și internațională. Obligațiile etice sunt stau la baza angajării responsabilității profesionistului, indiferent de locul de muncă sau de metoda de colectare, stocare și securitate a informațiilor cu privire la de sănătate. În plus, informațiile sensibile (de exemplu, informații genetice, adopții, consum de substanțe, sănătate sexuală etc.) necesită o atenție specială pentru a preveni utilizarea abuzivă a acestora. În lumea afacerilor și a interacțiunilor cu consumatorii, este necesară expertiza referitoare la protecția informațiilor. Acest cod orientează membrii SRIM în efortul lor continuu de a îmbunătăți asistența medicală prin tehnologii inovatoare, asigurându-se că toate acțiunile și deciziile respectă principiile etice fundamentale. Codul nu oferă un set de reguli exhaustive care să acopere toate situațiile care ar necesita o claritate din punct de vedere etic. Aplicațiile specifice ale codului trebuie să aibă în vedere contextul specific unei anumite dileme etice, precum și posibilitatea apariției unor conflicte de valori și principii.

Scopul Codului de Etică

Scopul acestui cod este de a stabili un set de principii care să ghideze comportamentul membrilor SRIM în contextul evoluțiilor rapide din domeniul tehnologiei și a inovării digitale aplicate în sănătate. Codul urmărește să promoveze integritatea, responsabilitatea, transparența și respectul față de colaboratori, colegi și pacienți, asigurând utilizarea etică și responsabilă a datelor de sănătate, încurajând colaborarea, inovația și excelența științifică, și protejând totodată drepturile și demnitatea tuturor persoanelor implicate. Codul intenționează să consolideze încrederea publicului în domeniul informaticii medicale și a sănătății digitale și să contribuie la îmbunătățirea continuă a calității asistenței medicale prin tehnologie.

Specific, **Codului de Etică** al SRIM:

- Rezumă principiile etice generale care reflectă valorile de bază care trebuie respectate în cadrul societății.
- Stabilește un set de principii etice care urmează să fie utilizate pentru a ghida luarea deciziilor și acțiunilor.
- Stabilește un cadru etic de orientare pentru comportamentul și responsabilitățile profesionale atunci când apar conflicte între obligații profesionale sau dileme etice.

Principii

Principiile de etică ale acestui cod sunt:

1. **Integritate profesională.** Membrii SRIM trebuie să acționeze cu onestitate și integritate în toate activitățile profesionale, evitând conflictele de interese și asigurându-se că deciziile lor sunt bazate pe dovezi științifice și pe cele mai bune interese ale părților. Membrii SRIM furnizează numai acele servicii și utilizează numai tehnicile și metodele pentru care sunt calificați prin educație, formare sau experiență. În activități desfășurate sub egida SRIM, membrii sunt onești, corecți și respectuoși față de cei cu care vin în contact.
2. **Confidențialitate.** Membrii SRIM protejează confidențialitatea și securitatea datelor, respectând dreptul la intimitate și viața privată, asigurându-se că informațiile personale sunt utilizate în mod etic și legal, respectiv cu acordul persoanelor implicate dacă este cazul.
3. **Egalitate și nediscriminare.** Toți interlocutorii (ex. colegi, colaboratori, pacienții etc.) trebuie tratați cu respect și fără discriminare, promovând accesul egal la informație, cunoaștere, îngrijire asistată de tehnologie etc.

4. **Primum non nocere.** Membrii SRIM promovează fără discriminare tehnologiile medicale inovative în scopul maximizării beneficiilor tehnologiei medicale, minimizând în același timp riscurile și efectele adverse.
5. **Responsabilitate și răspundere.** Membrii SRIM își asumă responsabilitatea pentru acțiunile lor și sunt pregătiți să răspundă pentru deciziile și recomandările făcute în contextul profesional, atât față de colaboratori, cât și față de comunitate și societate. Membrii SRIM se asigură, pe cât posibil, că serviciile lor nu sunt utilizate în mod abuziv.
6. **Transparență și comunicare.** Comunicarea deschisă și transparentă cu colegii, colaboratorii, pacienții și publicul larg este crucială pentru promovarea încrederii și înțelegerii tehnologiei digitale, a riscurilor și beneficiilor acestora în îngrijirile de sănătate și în promovarea sănătății.
7. **Colaborarea.** Societatea Română de Informatică Medicală încurajează colaborarea interdisciplinară și parteneriatele atât la nivel național, cât și internațional, pentru a îmbunătăți standardele și practicile în informatica medicală și în sănătatea digitală.
8. **Respectul față de persoană.** Membrii SRIM trebuie să respecte drepturile individuale, demnitatea și valoarea fiecărei persoane, asigurând confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal.
9. **Competența profesională.** Membrii SRIM au obligația de a se implica în activități în conformitate cu competențele personale care decurg din educație, formare și experiență. Membrii SRIM trebuie să își mențină și să își dezvolte competențele profesionale, să promoveze standardele de excelență și să contribuie la avansarea cunoștințelor în domeniu. Membrii SRIM au obligația de a refuza implicarea personală în activități care pentru care nu dețin competențe sau expertiză personală, atunci când capacitatea sau judecata lor poate fi afectată negativ sau atunci când se află în conflict de interese.
10. **Responsabilitatea socială.** Membrii SRIM trebuie să folosească cunoștințele și abilitățile personale pentru a îmbunătăți nivelul educațional al populației generale în scopul adoptării tehnologiei și a soluțiilor digitale în îngrijirile de sănătate, să promoveze accesul egal la serviciile de sănătate în contextul accesului la noile tehnologii și să contribuie la starea de bine a societății.
11. **Principiile etice în cercetare.** Membrii SRIM trebuie să se asigure că respectă normativelor în vigoare naționale (ex. [CODUL NAȚIONAL DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE](#), [GHID DE INTEGRITATE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ](#), [LEGEA NR. 206 DIN 27 MAI 2004 PRIVIND BUNA CONDUITĂ ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ, DEZVOLTAREA TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE](#) etc.) și internaționale de integritate în activitățile de cercetare (ex. [The European Code of Conduct for Research Integrity](#)) pe care le desfășoară sub egida SRIM indiferent de proveniența sursei de finanțare (privat, de stat, național, european etc.).
12. **Principiile etice pentru utilizarea inteligenței artificiale (IA) în îngrijirea sănătății.** Membrii SRIM trebuie să asigure transparența și explicarea algoritmilor, asigurarea confidențialității și a securității datelor, prevenirea părtinirii și discriminării, implicarea activă a specialiștilor din sănătate în dezvoltarea și supervizarea IA, precum și evaluarea continuă a impactului asupra calității îngrijirii pacienților. Aceste principii vizează promovarea unei utilizări etice care respectă demnitatea umană și drepturile persoanelor. Membrii SRIM respectă, în contextul utilizării IA în medicină și sănătate, reglementările în vigoare internaționale (ex. [EU guidelines on ethics in artificial intelligence: Context and implementation](#), [Ethics Guidelines for Trustworthy AI](#), [Ethics of AI in Radiology](#) etc.) și naționale.

Aceste principii reprezintă fundamentul etic pe care membrii SRIM trebuie să îl urmeze în activitatea lor în cadrul asociației, contribuind la avansarea domeniului informaticii medicale în mod responsabil și cu respectarea principiilor etice.

Aceste principii fundamentale vor fi detaliate și aplicate în contextul specific al informaticii medicale și a sănătății digitale, incluzând responsabilitățile față de pacienți, colegi, instituții și societate. În următoarele secțiuni, vom explora responsabilitățile specifice și vom oferi orientări pentru abordarea situațiilor etice complexe care pot apărea în practica profesională.

Responsabilitățile membrilor Societății Române de Informatică Medicală

Respect. În relațiile cu alți membrii din asociație sau ca membru al asociației cu un terț, membrii SRIM au obligația de a:

- Conștientiza și a respecta cunoștințele, experiența și domeniilor de expertiză ale colegilor, terților, persoanelor, pacienților, studenților și publicului larg.
- Conștientiza diferențele individuale, culturale și de rol, inclusiv a celor datorate dizabilității, sexului, orientării sexuale, rasei, etniei, originii naționale, vârstei, religiei, limbii și statutului socio-economic al persoanelor cu care intră în contact în cadrul activităților Asociației.
- Evita practicile care sunt rezultatul unei părtiniri neloiale și care pot conduce la o discriminare injustă.

Intimitate și confidențialitate. Membrii SRIM se obligă să asigure confidențialitatea și securitatea informațiilor de sănătate, să promoveze folosirea etică a datelor pentru îmbunătățirea îngrijirii persoanelor și să contribuie la dezvoltarea sistemelor de sănătate echitabile și accesibile. Specific, dar nu limitat doar la cele enumerate mai jos:

- Restricționează căutarea și oferirea de informații strict la cele necesare scopului specific activității în care sunt implicați.
- Stochează și manipulează adecvat datele, indiferent de forma lor, pentru a asigura confidențialitatea. În acest sens, se vor lua măsuri de protecție rezonabile pentru anonimizarea datelor, și se va restricționa accesul la date, la rapoarte și la înregistrări, atunci când este cazul.
- Cunosc limitările prevăzute de lege privind păstrarea confidențialității.
- Recunosc drepturile celor cu care interacționează de a avea acces la înregistrări și la date personale și de a obține asistența și consultarea acestora, furnizând informații adecvate și complete și servind interesele lor. Acest drept la informații adecvate se extinde inclusiv și la cei implicați în alte activități, cum ar fi, de exemplu, la participanții la cercetare.

Competența profesională. Membrii SRIM au obligația:

- Să acționeze în cadrul SRIM în limitele competenței care decurge din educația, formarea și experiența personală.
- Să fie conștienți de dezvoltarea critică a teoriilor, metodelor și aplicabilității tehnologiilor în sănătate.
- Să se pună la curent cu noile dezvoltări în domeniu.
- De a se retrage de la activitățile SRIM atunci când capacitatea sau judecata pot fi afectate negativ (ex. caz de boală), inclusiv în cazul unor probleme temporare.
- De a se recuza din activitățile SRIM atunci când constată apariția unor conflicte de interese și care nu mai permite să rămână imparțial.

Responsabilitatea. Membrii SRIM, în activitățile lor trebuie să:

- Promoveze și să mențină standarde înalte de calitate în interacțiunile SRIM.
- Evite utilizarea abuzivă a cunoștințelor și să reducă la minimum prejudiciile previzibile și inevitabile asociate activităților în cadrul SRIM.
- Își asume responsabilității generale pentru activitățile științifice, inclusiv standardele etice în cadrul coordonării și al mentoratului studenților.
- Recunoască limitele personale și să apeleze la conducerea SRIM și/sau Comisia de Etică în cazul în care apar dileme etice.
- Acționeze fără a discredita Societatea Română de Informatică Medicală, membrii sau colaboratorii acesteia.

Integritatea. În relațiile din cadrul Asociației, respectiv în relațiile cu terți, membrii SRIM au obligația de a:

- Acționa în activitățile SRIM bazându-se pe dovezi, acolo unde există, disponibile în literatura de specialitate.
- Prezenta cu acuratețe performanțele personale.
- Declara, atunci când este cazul, conflictele de interes posibile.
- Se recuza de la activitățile SRIM atunci când nu se simt confortabil.

- Recunoaște, atunci când este cazul, limitele personale în relațiile în cadrul SRIM, cu colegii sau cu terții.
- Conștientiza problemele care pot rezulta din relațiile duale și obligația de a evita astfel de relații care pot conduce la conflicte de interese sau la exploatarea unui colaborator/coleg/persoană.
- Nu exploata o relație în cadrul SRIM pentru interese personale, religioase, politice sau alte interese ideologice.

Membrii SRIM trebuie, de asemenea, să fie auto-reflexivi cu privire la expertiza personală și deschși la observațiile colegilor sau să solicite sfaturi și sprijin conducerii în situații dificile.

Membrii SRIM au, de asemenea, obligația de a critica în mod rezonabil acțiunile profesionale ale colegilor și de a lua măsuri pentru a informa conducerea SRIM, în cazul în care este vorba de o acțiune care poate afecta imaginea Societății Române de Informatică medicală.

Cercetare. Membrii SRIM implicați în cercetare în cadrul societății trebuie să urmeze principii etice specifice, să asigure transparența și integritatea procesului de cercetare și să respecte drepturile participanților la studii.

Diversitate și incluziune. SRIM promovează un mediu profesional care respectă diversitatea culturală, de sex, gen și profesională, asigurându-se că toate acțiunile și deciziile sunt libere și au ca interes binele societății.

Transparența. SRIM recunoaște că parteneriatele sunt esențiale pentru îndeplinirea scopurilor societății. În acțiunile și activitățile sale, SRIM se poate angaja în parteneriate cu entități comerciale sau cu scop lucrativ și poate accepta finanțări (ex. granturi, sponsorizări, taxe pentru servicii prestate etc.). Parteneriatele se bazează pe respectarea comună a principiilor etice, ambele părți își mențin autonomia și independența. SRIM va publica finanțările din partea entităților comerciale sau cu scop lucrativ pentru activitățile sau proiectele desfășurate. În ceea ce privește activitățile de educație medicală/profesională continuă, sprijinul din partea entităților comerciale sau cu scop lucrativ se limitează la acordarea de burse educaționale pentru a se asigura că entitățile nu exercită nici o influență asupra selecției participanților sau asupra elaborării materialelor educaționale, respectiv a experților invitați. De asemenea, sesiunile organizate de entități comerciale sau cu scop lucrativ în cadrul activităților SRIM sunt clar identificate ca atare și nu pot fi considerate activități de educație medicală/profesională continuă.

Dilemele etice. Membrii trebuie să fie pregătiți să gestioneze dilemele etice, aplicând principiile acestui cod în mod judicios și solicitând, atunci când este necesar, sfatul colegilor sau al comitetelor de etică. Conflictele etice se transmit electronic prin secretariatul SRIM spre analiza Comisiei de Etică care va răspunde solicitării în maxim 30 de zile de la primirea sesizării.

Abateri ale Codul de Etică al Societății Române de Informatică Medicală

Definiții

- **sesizare** – atenționarea **Comisiei de etică** asupra unor posibile abateri de la Codul de Etică, situații în care autorul sesizării nu se constituie parte vătămată.
- **reclamant** - orice persoană fizică sau juridică care face o sesizare, inclusiv membrii SRIM, colaboratori sau parteneri SRIM
- **raport de caz** - raport al comisiei de analiză ce cuprinde rezultatele anchetei
- **comisie de analiză** - **Comisiei de etică** SRIM. Comisia de etică poate consulta pentru a răspunde unei sesizări, dacă consideră necesar, membrii consiliului director SRIM, alți membrii SRIM sau experți externi.

Parcurs

Sesizarea referitoare la abateri de la Codul de Etică:

- Se transmit:
 - în format electronic la secretariatul SRIM (info@srimed.ro)
 - în atenția **Comisie de etică**
 - în maxim 30 de zile de la evenimentul(ele) care constituie obiectul acestora.
 - nu se acceptă pentru analiză sesizări anonime.
- Decizia cu privire la validitatea sesizării, respectiv la demararea analizei cazului:
 - se comunică reclamantului de către **Comisia de etică** prin secretariatul SRIM în termen de maximum 30 de zile de la înregistrare.

- După încheierea procedurilor, în termen de maximum 10 zile lucrătoare, raportul
 - va fi comunicat reclamantului.
- Reclamantul și reclamatul pot contesta raportul
 - în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la comunicarea deciziei.
 - prin depunerea la secretariatul SRIM.
- Analiza contestației:
 - Consiliu Director SRIM (CD-SRIM) analizează contestația și decide modul de soluționare a acesteia în termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea acesteia.
 - **Comisia de etică** SRIM soluționează contestația și comunică părților raportul în termen de 30 de zile.
 - Sancțiunile necontestate sau rămase definitive după contestație sunt puse în aplicare de către CD-SRIM în termen de 30 de zile de la stabilirea acestora.

Apel la acțiune

Codul de etică este un document dinamic, menit să orienteze membrii SRIM în activitățile realizate sub egida SRIM. Toți membrii SRIM trebuie să îl respecte, să contribuie la dezvoltarea și actualizarea acestuia și să promoveze principiile etice în comunitatea informaticii medicale.

Acest **Cod de Etică** servește drept fundament pentru toate acțiunile întreprinse de membrii Societății Române de Informatică Medicală, promovând integritatea, profesionalismul și excelența în domeniu. Codul de Etică este disponibil pe pagina web a Asociației.